

מיני זהב

לדברי רב חסדא, שבעה זהבים הם: (א) זהב [סתם]. (ב) זהב טוב. (ג) זהב אופיר. (ד) זהב מופז. (ה) זהב שחוט. (ו) זהב סגור. (ז) זהב פרוים.

א-ב. זהב וזהב טוב – שנאמר, "וְזָהָב הָאֶרֶץ הַהוּא טוֹב שֶׁם הַבְּדֵלָח וְאָבֵן הַשֹּׁהַם" (בראשית ב' י"ב), זהב טוב מפורש בכתוב^א, ומתוך כך שהוצרך הכתוב לפרש שהוא זהב טוב, משמע שיש זהב אחר, שהוא זהב סתם.

ג. זהב אופיר – הוא זהב הבא מאופיר, כמו שנאמר "וְגַם אֲנִי [=אניה] חִירָם אֲשֶׁר נָשָׂא זָהָב מֵאֹפִיר הֵבִיא מֵאֹפִיר עֲצֵי אֱלֻמִּיגִים הִרְבֵּה מְאֹד וְאָבֵן יִקְרָה" (מלכים א' י"א).

ד. זהב מופז – הוא זהב הדומה לפז^ב, כלומר מצהיב כמרגלית, והוא הנזכר בכתוב, "וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כֶּסֶף שֶׁן גָּדוֹל וַיִּצְפְּהוּ זָהָב מוֹפְזוֹ" (מלכים א' י"ח).

דף מ"ה

ה. זהב שחוט – הוא זהב ארוך הנטווה כחוט, והוא הנזכר בכתוב, "וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה מְאֻתִּים צִנָּה זָהָב שְׁחוּט שֶׁשׁ מְאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל הַצִּנָּה הָאֶחָת" (מלכים א' י"ט).

ו. זהב סגור – הוא זהב משובח, שבשעה שהוא יוצא להימכר, כל שאר חנויות נסגרות, מפני שאין רוצים אלא את זה, והוא הנזכר בכתוב "וְלִפְנֵי הַדָּבִיר עֲשָׂרִים אֲמָה אֶרְדָּ וְעֲשָׂרִים אֲמָה רֹחֵב וְעֲשָׂרִים אֲמָה קוֹמְתוֹ וַיִּצְפְּהוּ זָהָב סָגוֹר וַיִּצַף מִזְבַּח אֶרְזוֹ" (מלכים א' ו' כ').

ז. זהב פרוים – הוא זהב הדומה לדם הפרים והוא הנזכר בכתוב "וַיִּצַף אֶת הַבַּיִת אָבֵן יִקְרָה לְתַפְאֶרֶת וְהַזָּהָב זָהָב פְּרוּיִם" (דה"י ב' ג' ו').

ולדברי רב אשי, חמישה מיני זהבים הם: (א) זהב אופיר. (ב) זהב מופז. (ג) זהב שחוט. (ד) זהב סגור. (ה) זהב פרוים.

ומה שנאמר "וְזָהָב הָאֶרֶץ הַהוּא טוֹב", אין ללמוד מכאן שני זהבים נוספים, (ו) זהב [סתם], (ז) וזהב טוב, אלא, שכל אחת מחמשת מיני זהב, יש בו עצמו זהב סתם וזהב טוב.

^א מפרש בירושלמי, כשצורפים אותו, אינו נחסר כלום. [תוס'].

^ב ובירושלמי מפרש ... זהב מופז על שם מקומו. [תוס'].